

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální základní škola při Fakultní nemocnici Olomouc

I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc

Identifikátor školy: 600 026 680

Termín konání inspekce: 24. – 26. září 2003

Čj.:	m51004/03-11092
Signatura:	km2zx502

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve vyučovacích předmětech český jazyk a matematika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve vyučovacích předmětech český jazyk a matematika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vyučovacích předmětech český jazyk a matematika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ personálních, materiálně-technických podmínek a průběhu a výsledků vzdělávací práce ve speciální mateřské škole vzhledem k realizovanému výchovně-vzdělávacímu programu ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální základní škola (ZŠ) sdružuje speciální mateřskou školu (MŠ) s kapacitou 45 dětí a speciální základní školu s kapacitou 121 žák. Ke dni inspekce bylo ve třech třídách MŠ 36 žáků a v 8 třídách ZŠ 80 žáků. Těchto 116 dětí a žáků vyučuje celkem 11 pedagogů včetně ředitelky školy, 3 z nich jsou učitelkami v mateřské škole. Zřizovatelem je Krajský úřad Olomouckého kraje, Jeremenkova 40a, 779 11.

Kromě vyučování v šesti kmenových třídách ZŠ a třech kmenových třídách MŠ, vyučují učitelky dle potřeby individuálně (u lůžka) zejména na odděleních ortopedie, urologie, krčním, kožním, ORL a plastické chirurgie. Výuka žáků na psychiatrické klinice probíhá v prostorách, které jsou odděleny od ostatního provozu kliniky. Na základě smlouvy o výpůjčce mezi Fakultní nemocnicí Olomouc a ZŠ využívá škola uvedené prostory bezplatně.

Výuka probíhá dle vzdělávacích programů kmenových škol, u dlouhodobě ležících pacientů vytvářejí učitelky žákům individuální výchovně-vzdělávací programy (IVVP). Provoz školy je denně od 8:00 do 12:30 hodin, odpolední vyučování je zavedeno 3x za týden dle potřeby jednotlivých oddělení.

Výchovně-vzdělávací práce mateřské školy vychází ze standardních cílů předškolního vzdělávání, v letošním školním roce začínají učitelky rovněž pracovat s *Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání čj. 14 132/01-22*. Provoz speciální mateřské školy je od 7:00 do 12:30 hodin každý den, odpolední provoz je pouze od úterý do čtvrtka od 12:30 do 15:00 hodin.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI

Stabilizovaný jedenáctičlenný pedagogický sbor s téměř 100% odbornou a pedagogickou způsobilostí a přirozenou empatií k nemocným dětem a žákům je předpokladem pro kvalitní podmínky vzdělávací a výchovné činnosti školy.

Výchovně-vzdělávací činnost v MŠ zajišťují tři učitelky. Dvě splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané platným právním předpisem, všechny mají dlouholetou praxi. Jedna vyučující neabsolvovala studium pro učitelky mateřských škol, má však vysokoškolské vzdělání speciální pedagogiky a dlouholetou praxi ve zdravotnickém zařízení.

Na realizaci vzdělávací a výchovné činnosti ZŠ se podílí osm učitelek včetně ředitelky školy, které splňují podmínky stanovené právními předpisy pro výuku ve speciálních školách

Rozvržení úvazků přímé výchovné práce pedagogických pracovníků zohledňuje specifické podmínky školy. Stanovená organizační struktura je funkčně promyšlená, vychází ze specifických potřeb provozu a zahrnuje také podmínky chodu mateřské školy. Zaměstnanci znají svá práva i povinnosti, která jsou funkčně vymezena ve vnitřním řádu školy.

Informace uvnitř školy jsou předávány operativně, na pedagogických a provozních poradách i prostřednictvím vývěsek určených zaměstnancům.

Vedení pedagogických pracovníků je zaměřeno především na organizaci provozu. Ředitelka podporuje další vzdělávání učitelek a vede přehled o účasti učitelů na vzdělávacích akcích. Ty jsou realizovány na základě zájmu učitelek, pouze částečně však zohledňují priority speciální školy. Vyučující využívají zejména nabídek Pedagogického centra Olomouc a odborné publikace, kterých však není ve škole dostatek. Plánování v oblasti vzdělávání a případné předávání zkušeností z práce speciální školy kmenovým školám nebylo zahrnuto do plánu práce školy na školní rok 2003/2004.

Kontrolní činnost je zaměřena především na cílenou hospitační činnost dle plánu, závěry z hospitací jsou s jednotlivými pracovníky probírány. Ředitelka i zástupkyně však uplatňují i průběžnou namátkovou kontrolu. Analýza závěrů kontrolní činnosti není pravidelně prováděna a neplní tak zpětnovazebnou funkci. Rovněž vzájemné předávání zkušeností ze vzdělávání není v zápisech z porad zachyceno.

Práci nad rámec základních povinností oceňuje ředitelka v nenáročných složkách mzdy na základě vypracovaných kritérií, která jsou zaměstnancům známa.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI

Vzhledem k méně početným skupinám žáků, poskytují učebny školy vyučujícím i žákům funkční zázemí, s možností využívat výpočetní techniku se speciálními výukovými programy. Převážně nový žakovský nábytek i dostatečné množství učebnic a učebních pomůcek, vytvářejí optimální podmínky pro vzdělávání nemocných žáků. Vyučující mají většinu používaných pomůcek v kabinetech umístěných v bezprostřední blízkosti učeben. K výuce u lůžka využívají zejména kopírované texty z učebnic a dalších procvičovacích textů. Chybí především speciální stojany na učebnice a podložky na psaní, které by usnadnily pacientům vyučovaným u lůžka kvalitní sezení. Nadstandardní podmínky pro výuku žáků jsou vytvořeny v prostorách psychiatrické léčebny, naopak stísněné jsou na oddělení urologie.

Prostorové podmínky speciální MŠ umožňují realizovat stanovené záměry. Nábytkové vybavení je starší, dosud funkční. Pro další práci však mohou učitelky s dětmi využívat klubovnu na dětské klinice, která slouží jako promítací sál. Programové činnosti často probíhají i přímo na pokojích u lůžka dětského pacienta. Vybavení herním i didaktickým materiálem má průměrnou úroveň, postupně je dle finančních možností vhodně doplňováno.

V příznivém počasí a s ohledem na zdravotní stav dětských pacientů jsou využívány k rekreačním a relaxačním činnostem částečně kryté terasy dětské kliniky či parkový areál nemocnice. V něm však chybí lavičky a další hrové vybavení.

Od poslední inspekce byly interiéry učebního prostředí vybaveny zejména novým školním nábytkem, z učebních pomůcek pak množstvím videokazet a CD programů pro výuku jednotlivých předmětů.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou celkově hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Realizace výchovně-vzdělávacího programu MŠ

K 1. září 2003 zpracovala ředitelka školy Školní vzdělávací program *Úsměv a radost pro děti*. Záměry speciální mateřské školy jsou stanoveny na základě specifických podmínek předškolního zařízení a jeho základní teze vycházejí z výše uvedeného Rámcového programu. Plánování výchovně-vzdělávací činnosti však prozatím vychází spíše ze standardů vypracovaných pro jednotlivé věkové skupiny a z příslušných metodických materiálů, pouze částečně navazují na témata uvedená ve školním vzdělávacím programu. Plánování práce se ve všech třídách podřizuje především zdravotnímu stavu a aktuální potřebě dítěte.

Výchovně-vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Kontrolou předložené povinné dokumentace bylo zjištěno, že je vedena v předepsaném rozsahu.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Analýza výsledků plnění stanovených výchovně-vzdělávacích záměrů školy není prováděna. V nově vytvořeném školním vzdělávacím programu nejsou ještě zřetelně vymezeny principy a nástroje pedagogické evaluace. Kontrola naplňování vzdělávacího programu je realizována pouze částečně prostřednictvím hospitací vedení školy.

Systém kontroly plnění výchovně-vzdělávacích programů je účinný pouze částečně.

V průběhu inspekce vyučující ve výchovně-vzdělávacích činnostech plně respektovaly vývojové, poznávací, sociální a emocionální potřeby dětí předškolního věku. Zohledňovaly jejich osobnostní potřeby, vhodně střídaly činnosti.

Ve všech prostorách je zajištěna čistota, pořádek, světlo i teplo. Pitný režim je zabezpečen v součinnosti se zdravotnickým personálem.

Spolupráce vyučujících a rodičů je často velmi úzká, protože mnozí rodiče jsou ve zdravotnickém zařízení společně s dětmi.

Organizace výchovně-vzdělávací práce převážně odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Vzdělávací programy ZŠ

Rozsah učiva po dobu pobytu žáků ve speciální škole je stanoven tematickými plány, které zpracovávají vyučující na základě informací poskytnutých kmenovými školami, zdravotního stavu a možnostmi žáků.

Vzdělávání a výchova žáků školy jsou realizovány v souladu s platnými vzdělávacími programy kmenových škol.

Týdenní hodinové dotace sledovaných předmětů v jednotlivých ročnících jsou dodrženy. Kontrolou třídních knih nezjistila inspekce v této oblasti žádné nedostatky.

Učební plán je dodržen. Kontrolovaná povinná dokumentace zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Žákům dlouhodobě umístěným v nemocnici vypracovávají učitelky individuální vzdělávací plány. Tyto pravidelně písemně vyhodnocují. Rodiče nebývají s těmito plány seznámeni. V sestavování učebního plánu dle možností žáků, prognózy jejich nemoci, případně dalšího uplatnění osvojených znalostí nebylo vždy přihlédnuto k možnosti redukce osnov a variabilitě učebního plánu.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu je celkově funkční, nedostatky byly zjištěny v úpravě individuálních výchovně-vzdělávacích plánů na podmínky výuky ve speciální škole při zdravotnickém zařízení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a matematika

V průběhu inspekce bylo ve sledovaných předmětech uskutečněno celkem šest hospitací. Úroveň výuky příznivě ovlivnila odborná a pedagogická způsobilost všech vyučujících, jejich velmi dobrá metodická připravenost a zejména informovanost o zdravotním stavu žáků.

Vzdělávací cíle, obsah i rozsah učiva byly ve všech vyučovacích hodinách přizpůsobeny individuálním schopnostem žáků. Obsah probíraného učiva korespondoval s učebními osnovami.

Dodržování psychohygieny ve vyučovacím procesu úzce souviselo s prostorovými možnostmi jednotlivých oddělení, některé učitelky opomněly účelně upravit pracovní místa. Žáci pracovali s vhodnými učebnicovými soubory, učebnice i pomůcky škola žákům, kteří jsou v nemocnici kratší dobu, zapůjčuje. Fond učebních pomůcek je i přes jeho průběžné doplňování celkově omezený. Chybí více manipulačních pomůcek, žáci vyučování na lůžku neměli stojany na knihy, chyběly speciální podložky. Příkladné je zabezpečení různými počítačovými, výukovými programy a encyklopediemi.

Vstupní motivační rozhovor byl vzhledem k nově nastupujícím žákům zaměřen na zjišťování jejich znalostí a upřesnění výuky. Učitelky tak sledovaly a zajišťovaly kontinuitu výuky s kmenovými školami. Velmi pečlivě opakovaly učivo, vyhledávaly žáky s nedostatky v probraném učivu, které jim znovu vysvětlovaly a následně prověřovaly. Pomocí říkanek procvičovaly mluvnické učivo, formou didaktických her pak učivo matematiky. Pravidelně byly využívány mezipředmětové vztahy. Průběžnou motivací učitelky podněcovaly žáky k samostatné práci, důraz kladly zejména na opakování a upevňování učiva.

ČŠI oceňuje přístup všech vyučujících k žákům, průběžné kladné hodnocení jejich snahy, časté pochvaly a povzbuzení i taktnost při vytýkání případných nedostatků. Příjemná pracovní atmosféra mnohým žákům pomáhala úspěšně překlenout čas strávený v nemocnici.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika měly velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Dosažené výsledky vzdělávání ovlivňuje zdravotní a psychický stav žáků. Výsledky u jednotlivých žáků škola pravidelně vyhodnocuje ve vztahu k individuálním vzdělávacím plánům. Ředitelka školy dále získává informace o dosažených výsledcích zprostředkovaně od učitelů na pravidelném jednání pedagogické rady i při každodenním neformálním styku se všemi vyučujícími. Při písemném hodnocení žáka, zasílaném kmenové škole, zjišťuje speciální škola jak se žák zapojil do výuky. Vzhledem k tomu, že povinnost odpovídat na tuto otázku kmenová škola nemá, je zpětná vazba zjištěných výsledků jen částečná.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných vyučovacích předmětech měly velmi dobrou úroveň

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Speciální mateřská škola

Odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků

Stabilizovaný pedagogický sbor, odborné zkušenosti a systematické vzdělávání učitelů pozitivně ovlivnily výchovně-vzdělávací práci.

Spontánní a řízené činnosti

Charakter činností odpovídal specifické podmínky daných onemocněním a aktuálnímu zdravotnímu stavu jednotlivců. Vyučující volily vhodné formy práce, které přizpůsobovaly bezprostřední reakci dětí. Zřejmou podstatou jejich práce bylo navázání dobrého kontaktu s dětským pacientem. Učitelky motivovaly děti zajímavou nabídkou, průběžnou pochvalou, poskytovaly jim podporu a jistotu. Vhodně využívaly pomůcky pro rozvoj dětské motoriky a experimentování, děti měly prostor pro získávání dovedností vlastní zkušeností. Komunikace mezi dětmi a dospělými byla založena na partnerství a na snaze vyučujících vytvářet příznivou atmosféru. Učitelky respektovaly dětskou volbu činností.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Děti měly dostatek příležitosti pro rozvoj jemné motoriky.

Sebeobslužné dovednosti jsou rozvíjeny zcela individuálně a ve spolupráci se zdravotním personálem.

Učitelky dbají na rozvoj zdvořilostních návyků, podporují vstřícnou komunikaci mezi dětmi a dospělými navzájem.

Úroveň jazykových a řečových dovedností, poznatků a myšlenkových operací i úroveň představivosti a fantazie byly velmi různorodé v souvislosti s individualitou dítěte a jeho zdravotním stavem.

Speciální mateřská škola se výrazně zaměřuje na pracovní a výtvarné činnosti, výrobky a výkresy dětí jsou využívány k výzdobě prostor nejen školních, ale i nemocničních.

Spontánním činností byl věnován dostatečný prostor, jsou hodnoceny jako velmi dobré. Řízené činnosti byly velmi správně motivačně zaměřeny, stanovené úkoly byly postupně splněny, jsou hodnoceny jako velmi dobré. Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce měly celkově velmi dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Olomouckého kraje čj. 1613/2001 ze dne 21. prosince 2001 a dodatkem č. 2, čj. 277/2003 ze dne 28. listopadu 2002
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 29 855/01-21 ze dne 9. června 2002 s účinností od 29. června 2001
3. Podkladová inspekční dokumentace a dotazník pro ředitelku školy před inspekcí
4. Vybraná povinná dokumentace základní školy školního roku 2003/2004: řád školy, rozvrh hodin, třídní knihy všech tříd, zápisy z jednání pedagogické rady, výroční zpráva za školní rok 2002/2003
5. Vybraná povinná dokumentace mateřské školy: přehledy výchovné práce, přehledy docházky, evidenční listy dětí MŠ pro školní rok 2003/2004
6. Vybraná osobní dokumentace dětí a žáků s postižením včetně individuálních vzdělávacích plánů
7. Třídní plány výchovně-vzdělávací činnosti pro školní rok 2003/2004
8. Vybraná personální dokumentace pedagogů školy
9. Vnitřní platový předpis

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy ve speciální základní škole z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti jsou vynikající, což pozitivně ovlivňuje kvalitu výuky. V účelně organizovaném a funkčně propracovaném systému řízení chybí plánování dalšího vzdělávání ve speciálně-pedagogické péči.

Materiálně-technické podmínky školy umožňují plnit realizované vzdělávací programy, rezervy jsou v prostorových podmínkách některých oddělení a pravidelného využívání speciálních pomůcek.

Výuka probíhá dle schválených učebních dokumentů kmenových škol, v podmínkách speciální školy při zdravotnickém zařízení byly shledány rezervy v tvorbě i realizaci individuálních-vzdělávacích plánů.

Promyšleně zvolené metody a formy práce, široký prostor pro interakci a komunikaci umožňuje aktivní zapojování žáků do výuky.

Ve výchovně-vzdělávací činnosti speciální mateřská školy převažovala pozitiva. Vysoká míra osobní angažovanosti učitelek, vynikající spolupráce s ostatními pedagogy i vhodně zvolené metody práce příznivě ovlivnily kvalitu výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy.

Vedení školy pracuje koncepčně, spolupracuje se všemi zaměstnanci, zřizovatelem, vedením fakultní nemocnice i rodiči žáků. To se odráží v kvalitě řízení, kde byl od poslední inspekce vykonané dne 29. dubna 1999 zaznamenán výrazný posun.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu:	PaedDr. Rudolfa Kukulová	Rudolfa Kukulová, v. r.
Členka týmu:	Mgr. Miroslava Rajhelová	Miroslava Rajhelová, v.r.
Členka týmu	Petra Kalabisová	
Členka týmu	Eva Nevrlá	

V Šumperku 3. říjen 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. říjen 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Ivana Petřů	Ivana Petřů, v. r..

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI Šumperk, Lautnerova 1, 787 01 Šumperk. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Orgán státní správy: Krajský úřad Olomouckého kraje, Odbor školství mládeže a tělovýchovy, Tř. Kosmonautů 8, 772 00 Olomouc	2003-11-28 osobně	m5-1004/03-11092
Zřizovatel: Krajský úřad Olomouckého kraje, Odbor školství mládeže a tělovýchovy, Tř. Kosmonautů 8, 772 00 Olomouc	2003-11-28 osobně	m5-1004/03-11092

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.